GEMEENTE waadhoeke

Treasurystatuut Waadhoeke
2022

Versie: 1 november 2021

adres
Harlingerweg 18
8801 PA Franeker

postadres
Postbus 58
8800 AB Franeker

online
www.waadhoeke.nl
info@waadhoeke.nl

telefoon
0517 380 380

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Treasurybeleid 4
2.1 Begrippenkader 4
2.2 Doelstellingen van de treasuryfunctie 5

3 Uitzettingen en Financiering 6
3.1 Uitzettingen 6
3.2 Financiering 6
3.3 Relatiebeheer 6

4 Risicobeheer 7
4.1 Renterisicobeheer 7
4.2 Kredietrisicobeheer 7
4.3 Koersrisicobeheer 7
4.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer 7
4.5 Valutarisicobeheer 7

5 Kasbeheer 8
5.1 Geldstroombeheer 8
5.2 Saldo- en liquiditeitenbeheer 8
5.3 Schatkistbankieren 8

6 Informatievoorziening 9

7 Uitvoeringsregels 10

1 Inleiding

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
Bij de uitvoering van treasury is het van belang dat er volledige duidelijkheid bestaat over de te hanteren doelstellingen, richtlijnen en limieten. De wetgever heeft hiervoor wettelijke kaders vastgesteld.
Binnen deze wettelijke kaders is de gemeente verplicht haar eigen doelstellingen en kaders ten aanzien van de treasury vast te stellen. Dit gebeurt in de verordening ex art 212 van de Gemeente-wet. Tevens kan er voor gekozen worden dit verder in te perken in de uitvoeringsregels, lees financieringsstatuut. Hiervoor is in de Financiële verordening gemeente Waadhoeke gekozen door te bepalen dat het college de raad eens in de 4 jaar een (bijgesteld) treasurystatuut moet aanbieden. De raad stelt het treasurystatuut vast. Met het oog op de vorming van de gemeente Waadhoeke per 1 januari 2018 is er vóór die datum een treasurystatuut opgesteld.
Dit treasurystatuut dient op basis van de Financiële verordening te worden bijgesteld.

Het treasurystatuut geeft de doelstellingen en de grenzen aan waarbinnen het treasurybeleid en de treasuryactiviteiten moeten vallen. Het is van belang dat de geformuleerde hoofddoelstellingen van het financieringsstatuut van de gemeente in lijn zijn met het beheersmatige karakter van de treasury, die gericht is op het minimaliseren van de kosten en het beheersen van de financiële risico's binnen de gestelde kaders.

De afgelopen jaren zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de treasury van decentrale overheden. De wereldwijde financiële crisis heeft ertoe geleid dat er op Europees niveau maatregelen genomen zijn om ervoor te zorgen dat de overheidsuitgaven nu en op langere termijn houdbaar blijven. Deze maatregelen zijn vertaald naar Nederlandse wetgeving, zoals de invoering van het verplicht schatkistbankieren en de Wet houdbare overheidsfinanciën. Ook is er een Rijksbreed beleidskader ontwikkeld over het gebruik van derivaten door publieke instellingen.

Het wettelijke kader ligt voor een deel besloten in de nationale regelgeving en voor een deel in de Europese regelgeving. Binnen de nationale regelgeving wordt het kader met name gegeven door de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet. Maar ook de Algemene wet bestuursrecht (Wab) is van toepassing evenals regelgeving betreffende staatssteun en wet- en regelgeving toezicht financiële ondernemingen.

Door de wettelijke kaders heeft de gemeente weinig eigen beleidsruimte meer.

In het statuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor de verschillende deelgebieden van treasury:
· financiering en uitzettingen
· risicobeheer
· kasbeheer.

De organisatorische randvoorwaarden zijn niet in het statuut opgenomen, maar voor de volledigheid wel bijgevoegd. Deze vallen onder de uitvoering van de treasury en zijn een bevoegdheid van het College van burgemeester en wethouders.

2 Treasurybeleid

2.1 Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

- Administratie — Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens en het verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van de gemeentelijke organisatie en het afleggen van verantwoording hierover, ook omvattende de administratie en verantwoording aangaande de geldmiddelen.
- Administratieve organisatie — Het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en instandhouden van de goede werking van de administratie.
- Financiering — Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.
- Geldstromenbeheer — Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer);
- Garantie — Waarborg, zekerheid;
- Intern liquiditeitsrisico — De risico's van mogelijke wijzigingen in de meerjaren investerings-planning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen;
- Kasbeheer — Het beheer van de geldstromen en de daaruit voorvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot één jaar;
- Kasgeldlimiet — Een bedrag op basis van de Wet Fido ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar;
- Koersrisico — Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen;
- Kredietrisico — De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit;
- Liquiditeitenbeheer — Het financieren en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar;
- Rating — De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier;
- Renterisico — Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen;
- Renterisiconorm — Een bij de aanvang van enig jaar op basis van de Wet Fido gefixeerd percentage van het totaal van de vaste schuld van de gemeente dat bij de realisatie niet mag worden overschreden;

- Rentetypische looptijd — Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding;
- Rentevisie — Toekomstverwachting over de rente-ontwikkeling.
- Saldobeheer — Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen;
- Solvabiliteitsratio van 0% — Status die door een bancaire toezichthouder in een EU-lidstaat aan het schuldpapier van een instelling kan worden toegekend;
- Treasuryfunctie — De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit drie deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering en kasbeheer
- Uitzetting — Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.

2.2 Doelstellingen van de treasuryfunctie

De doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

a. Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting te kunnen uitvoeren;
b. Het beheersbaar houden van de financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's;
c. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
d. Het optimaliseren van het rendement van de beschikbare liquiditeiten, binnen de gegeven wettelijke kaders, respectievelijk de richtlijnen en limieten van dit statuut.

3 Uitzettingen en financiering

3.1 Uitzettingen (U/G)

Overtollige middelen (boven het drempelbedrag) van de gemeenten mogen alleen in rekening courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. Op dit uitgangspunt van het verplicht Schatkistbankieren zijn de volgende vormen van uitzettingen van liquide middelen nog toegestaan:

a. De gemeente mag leningen of garanties uitsluitend verstrekken uit hoofde van de "publieke taak", waarbij vooraf advies van de afdeling Financiën wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende tegenpartij. De raad bepaalt de publieke taak.
b. De gemeente kan middelen uitzetten bij andere decentrale overheden, mits de decentrale overheid waaraan de lening wordt verstrekt niet met het financiële toezicht is belast op de decentrale overheid dat de lening verstrekt.
c. In geval van projectfinanciering kan de gemeente middelen die afkomstig zijn van aangetrokken leningen voor projectfinanciering tijdelijk uitzetten bij de financiële onderneming waar de desbetreffende leningen zijn aangegaan, mits deze financiële onderneming
    a. gevestigd is in een lidstaat die ten minste beschikt over een AA-rating afgegeven door ten minste twee ratingbureaus;
    b. voor haarzelf of voor de door haar uitgegeven waardepapieren kan aantonen dat ze ten minste over een A-rating beschikt, afgegeven door ten minste twee ratingbureaus;
    c. dit niet van toepassing is op uitzettingen tegen waardepapieren waarvoor een solvabiliteitsratio van 0 procent geldt.

3.2 Financiering (O/G)

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

a. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
b. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren;
c. De gemeente hanteert in het algemeen integrale of totale financiering. Partiële of projectfinanciering is uitsluitend toegestaan indien de gemeenteraad daarmee instemt.
d. Bij het aantrekken van financiering maakt de gemeente gebruik van onderhandse leningen.
e. De gemeente vraagt offertes op bij minimaal twee instellingen alvorens gelden worden aangetrokken.

3.3 Relatiebeheer

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

a. Bankrelaties en hun bancaire condities worden ten minste ééns in de 5 jaar beoordeeld;
b. Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan een AA-rating van een van de erkende ratingbureau's: Moody, Standard & Poor of Fitch.
c. Financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of anderszins EER- toezicht te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer.
d. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

4 Risicobeheer

4.1 Renterisicobeheer

a. Nieuwe leningen en uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenpositie.
b. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening en uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.
c. Binnen de kaders gesteld onder a. en b. streeft de gemeente naar spreiding in de rentetypische looptijden van leningen en uitzettingen.

4.2 Kredietrisicobeheer

a. Bij het verstrekken van leningen en garanties uit hoofde van de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden geëist.
b. Bij het uitzetten of verstrekken van middelen moet de gemeente rekening houden met de staatssteun- en mededingingsregels uit het EU-verdrag en de Mededingingswet.

4.3 Koersrisicobeheer

a. De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury, door daarbij uitsluitend de volgende producten te hanteren: schatkistbankieren, rekening courant, spaarrekening, daggeld en deposito's.
b. Uitzettingen en beleggingen mogen alleen plaatsvinden in producten waarvan de hoofdsom aan het eind van de looptijd gegarandeerd is.
c. Beleggingen mogen alleen plaatsvinden in vastrentende waarden.
d. Een uitzondering op bovenstaande bepalingen is de deelname in het kapitaal van een rechtspersoon vanuit de publieke taak. Een belegging in aandelen is dan toegestaan.

4.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer

De gemeente beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar) en een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal twee jaar.

4.5 Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

5 Kasbeheer

5.1 Geldstroombeheer

Het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.

5.2 Saldo- en liquiditeitenbeheer

a. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnenéén rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities;
b. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden;
c. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening courant.

5.3 Schatkistbankieren

a. Overtollige middelen (boven het drempelbedrag) van de gemeenten mogen alleen in rekening courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.
b. Het drempelbedrag voor de gemeente Waadhoeke is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal.

6 Informatievoorziening

Zowel in de begroting als in de rekening informeert het college de raad in de paragraaf financiering zoveel vaker als nodig is uit hoofde van de actieve informatieplicht van het college aan de raad. Bij voorbeeld in de tussentijdse rapportages.

7 Uitvoeringsregels

Het college stelt regels op ter uitvoering van het gestelde in dit statuut en legt deze vast in een uitvoeringsbesluit treasury.

RAADSBESLUIT

De gemeenteraad van de gemeente Waadhoeke heeft besloten het Treasurystatuut 2022 vast te stellen en in werking te laten treden op 1 januari 2022.

De voorzitter,

De griffier,

Uitvoeringsbesluit Treasury

Vastgesteld door Burgemeester en wethouders in de vergadering van 9 november 2021
Conform onderdeel 2.7 van het Treasurystatuut 2022 (raadsbesluit 25 november 2021) stelt het College regels op ter uitvoering van de Treasuryfunctie.

1) Verstrekken van leningen en garanties

a) Bij het verstrekken van geldleningen en garanties gelden de volgende voorwaarden:
- De gemeente mag geen onnodige risico's lopen. Indien mogelijk bedingt de gemeente bij het verstrekken van een lening of garantie het recht van hypotheek;
- Er zijn geen andere overheden (bijv. het Rijk) of instellingen (bijv. waarborgfondsen), die onder gelijkluidende voorwaarden een lening of garantie kunnen verstrekken;
- De te financieren activiteit kan zonder de lening of garantie van de gemeente niet plaatsvinden. Overigens zullen aan te verstrekken leningen en garanties de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke voorwaarden worden verbonden.

b) Voor het verstrekken van garanties geldt aanvullend dat de geldgever zich in de leningsovereenkomst moet verbinden:
- Zonder toestemming van het college geen uitstel van betaling te geven.
- Het college daarvan zo spoedig mogelijk in kennis te stellen indien de geldnemer niet voldoet aan enige verplichting.
- Jaarlijks binnen twee maanden na afloop van het jaar aan de gemeente een opgave te verstrekken van de restantschuld van de lening per 31 december van het voorafgaande jaar.

2) Beleggen van overtollige middelen

Indien er bij geldnemers met een AAA- rating gelden worden uitgezet dient er een rating- clausule in het contract te worden opgenomen. Op basis van deze clausule wordt de gemeente de mogelijkheid geboden om de door haar belegde gelden tegen marktconforme condities terug te nemen indien de rating wordt verlaagd tot AA of lager.

3) Huisbankierschap

1 keer per 4 jaar wordt bezien of de voorwaarden die de huisbankier voor het betalingsverkeer hanteert marktconform zijn.

4) Organisatie van de treasuryfunctie

De treasuryfunctie is ondergebracht bij de afdeling Financiën.

5) Administratieve organisatie en interne controle

a. De verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de delegatie en mandateringen worden vastgelegd in de administratieve organisatie.
b. In relatie hiermee zal de administratie de adequate beleids- operationele- en verantwoordingsinformatie moeten kunnen leveren aan de betrokkenen.
c. De administratie bevat daarnaast als kernonderdeel de maatregelen voor de interne controle om daarmee te bewerkstelligen en te bevestigen, dat de uitvoering van de treasuryfunctie conform de gestelde regels gebeurt.
d. De administratieve organisatie en de interne controle moeten waarborgen, dat:
- uitvoering van de treasuryfunctie rechtmatig en doelmatig is.
- treasury-activiteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd.
- risico's kunnen worden beheerst.
- juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd is.

Uitgangspunten administratieve organisatie en controle

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle.
De verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd.
Bevoegdheden zijn door delegatie en mandaat nader schriftelijk vastgelegd.
Bij de uitvoering van treasuryactiviteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:

- Iedere transactie wordt minimaal door twee functionarissen uitgevoerd (het vier-ogen principe)
- De uitvoering en controle gebeurt door afzonderlijke functionarissen
- De uitvoering en registratie in de financiële administratie gebeurt door afzonderlijke functionarissen.

De transacties worden onmiddellijk geregistreerd door de functionaris die de transactie heeft afgesloten en gecontroleerd door functionaris belast met de interne controle.

Verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente Waadhoeke zijn in onderstaande tabel gedefinieerd.

Functie Verantwoordelijkheden

De Gemeenteraad	Het vaststellen van treasurydoelstellingen, het treasurybeleid, globale richtlijnen en limieten
	Het vaststellen van de paragraaf financiering als onderdeel van de begroting en jaarrekening
	Het evalueren en als gevolg daarvan (eventueel) bijstellen van het treasurybeleid
College van B&W	Het uitvoeren van het treasurybeleid zoals vastgelegd in hetTreasurystatuut en het uitvoeringsbesluit Treasury
	Het rapporteren aan de Gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid
Externe accountant	Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren omtrent de feitelijke naleving van het treasurystatuut
Functionaris 1	Het uitvoeren van de activiteiten met betrekking tot de volgende deelfuncties: risicobeheer, financiering, belegging, relatiebeheer en kasbeheer. Deze activiteiten dienen conform het vastgestelde Treasurystatuut en het uitvoeringsbesluit Treasury te worden uitgevoerd en de transacties dienen geautoriseerd te zijn door het hoofd van de afdeling Financiën
	Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op treasurygebied
	Het beheren van de geldstromen
	Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële instellingen
	Het afsluiten van financiële contracten voortvloeiend uit bovenstaande deelfuncties
	Het schriftelijk vastleggen van de treasuryactiviteiten en het doorgeven hiervan aan de kassier
	Het aanleveren van tijdige, volledige en betrouwbare gegevens aan de gemeentelijke administratie
Manager afdeling Financiën	Het uitvoeren van de aan hem gemandateerde treasuryactiviteiten conform het Treasurystatuut en het uitvoeringsbesluit Treasury
	Het autoriseren van voorgestelde transacties
	Het opzetten van administratieve richtlijnen op het gebied van treasury
	Het bewaken van de kwaliteit van de treasuryprocessen

	Het afleggen van verantwoording aan het College van B&W
De afdelingsmanagers	Het zorgdragen voor een goede kwaliteit van de informatie die hun afdeling aanlevert aan de afdeling Financiën omtrent toekomstige uitgaven en ontvangsten in relatie tot aangegane rechten en verplichtingen
Budgethouders	Het fiatteren van betalingen en ontvangsten, ten laste c.q. ten gunste van de budgetten waarvan zij in de begroting als budgethouders zijn aangewezen
	Het zorgdragen voor het tijdig aanleveren van betrouwbare operationele informatie over toekomstige geldstromen aan de afdeling Financiën
Functionaris 2	Het overboeken van saldi tussen bankrekeningen
	Het afhandelen van het contante en girale betalingsverkeer
	Het beheren van debiteuren en crediteuren.
	Het aanleveren van tijdige, volledige en betrouwbare gegevens aan de gemeentelijke administratie
Financiële administratie	Het juist en volledig administreren van de bezittingen, schulden, rechten, verplichtingen, inkomsten, uitgaven, ontvangsten en betalingen in de verplichtingen- en financiële administratie

Bevoegdheden

In onderstaande tabel staan bevoegdheden met betrekking tot treasuryactiviteiten weergegeven alsmede de daarbij benodigde fiattering.

	Uitvoering (eerste handtekening)	Autorisatie (tweede handtekening)
Saldo-, liquiditeiten- en geldstromenbeheer		
1. Het uitzetten van geld via callgeld of deposito	Functionaris 1	Manager Financiën
2. Het aantrekken van geld via callgeld of kasgeld	Functionaris 1	Manager Financiën
3. Betalingsopdrachten voorbereiden en versturen	Functionaris 2	Functionaris 1
Bankrelatiebeheer		
4. Bankrekeningen openen/sluiten/wijzigen	Functionaris 1	Manager Financiën
5. Bankcondities en tarieven afspreken	Functionaris 1	Manager Financiën
Risicobeheer		
6. Het afsluiten van derivatentransacties	Functionaris 1	Manager Financiën
Financiering en uitzetting		
7. Het afsluiten van kredietfaciliteiten	Functionaris 1	Manager Financiën
8. Het aantrekken van gelden zoals vastgelegd in het treasurystatuut	Functionaris 1	Manager Financiën
9. Het uitzetten van gelden zoals vastgelegd in het treasurystatuut	Functionaris 1	Manager Financiën

Informatievoorziening

Met betrekking tot de treasuryactiviteiten dient tenminste de in de onderstaande tabel opgenomen informatie te worden verstrekt :

Informatie	**Frequentie**	**Informatieverstrekker**	**Informatieontvanger**
Beleidsplannen treasury in de paragraaf financiering van de begroting	Jaarlijks	Functionaris 1	Gemeenteraad
Verantwoording treasuryactiviteiten in de paragraaf financiering van de jaarrekening en -verslag	Jaarlijks	Functionaris 1	Gemeenteraad
Voortgang onderdelen paragraaf financiering via bestuursrapportage	4 maandelijks	Functionaris 1	Gemeenteraad